

Prefață

22 NOIEMBRIE 1963

MINEOLA, NEW YORK

ÎN JURUL OREI 14.00, PE COASTA DE EST

Elevii începători de la ora de religie din Brother Carmine Diodati erau năuciiți. În păcănitul megafonului, în clasa liceului Chaminade răsunase ultima știre. Președintele John F. Kennedy fusese împușcat în Dallas, Texas, și dus la spital. Puțin mai târziu aveam să aflăm cu toții că murise. Nimeni nu mai știa ce să spună.

Majoritatea americanilor născuți înainte de 1953 își amintesc exact unde se aflau când au auzit știrea că JFK fusese asasinat. Zilele de după aceea groaznică vineri au fost pline de tristețe și confuzie. De ce se întâmplase așa ceva? Cine era adevăratul ucigaș al președintelui? În ce fel de țară trăiam, la urma urmei?

Asasinarea lui JFK avea pentru mine ceva personal. Bunica din partea mamei era născută Winifred Kennedy, iar familia mea irlandeză și catolică era strâns legată sufletește de tânărul președinte și de neamul lui. M-am simțit ca și cum cineva din propria familie avusese parte de o moarte violentă. Ca majoritatea puștilor din Long Island, nu-mi prea păsa de politica internă. Dar îmi amintesc foarte bine fotografiile cu JFK din casele rudelor mele. Pentru ele, era un sfânt. Pentru mine, era un personaj aproape necunoscut, care murise într-un mod groaznic, cu creierii împrăștiați pe portbagajul unei mașini. N-am uitat niciodată imaginea soției sale, Jacqueline, târându-se în spatele limuzinei să-i cuprindă în mâini capul sfărâmat.

Eu și Martin Dugard eram foarte mulțumiți că milioane de oameni citesc *Killing Lincoln* cu interes și plăcere. Vrem să facem istoria accesibilă tuturor. Vrem să le spunem cititorilor exact ce s-a întâmplat și de ce, într-un stil antrenant și oferind multe informații. După ce am povestit ultimele zile din viața lui Lincoln, am considerat firesc să trecem la John Kennedy.

Mulți observaseră că viețile celor doi președinți aveau multe asemănări. De fapt, paralelele dintre ei sunt uimitoare.

- Lincoln a fost ales pentru prima oară în 1860, Kennedy în 1960.
- Amândoi au fost asasinați într-o vineri, de față cu soțiile lor.
- Succesorii lor au fost ambii sudiști cu numele de Johnson și foști senatori.
- Andrew Johnson s-a născut în 1808, Lyndon Johnson în 1908.
- Lincoln a fost ales în Congres în 1846, iar Kennedy, în Senat în 1946.
- Ambilor le-au murit copii când erau în funcție.
- Booth, ucigașul lui Lincoln, a fugit de la teatru și a fost omorât într-un depozit, pe când Oswald, asasinul lui Kennedy, a tras dintr-un depozit și s-a refugiat într-un teatru.

În 1963, puțini americani au înțeles cât de mult va fi schimbată țara de asasinarea președintelui. Pe atunci, era greu să scrii istorie, mai ales din cauza planurilor politicianilor. În această carte, vom încerca să risipim ceața și să prezentăm faptele. Din păcate, unele întâmplări nu sunt cunoscute încă. În povestirea noastră, eu și Martin Dugard nu vom merge mai departe decât ne îngăduie probele. Nu suntem adepții teoriilor conspiraționiste, însă ne punem unele întrebări despre ce nu se știe sau nu se leagă.

Totuși, înainte să dați pagina, vă anunțăm că această carte e bazată pe fapte, iar unele despre care veți citi n-au fost niciodată aduse la cunoștința publicului.

Adevărul despre președintele Kennedy are uneori o latură galantă, alteori tulburătoare. Adevărul despre felul în care a fost asasinat și motivele acestui act criminal sunt de-a dreptul înfiorătoare. Însă toți americani ar trebui să cunoască povestea.

Toată este aici, în această carte. Mă bucur că am privilegiul să v-o ofer.

BILL O'REILLY

Mai 2012

Long Island, New York

29 MAI 1917 – 22 NOIEMBRE 1963

„Gradul de securitate garantat președintelui Statelor Unite depinde, în mare măsură, de genul de contacte cu marele public pe care și le dorește președintele. Securitatea absolută nu este realistă și nici posibilă. Pentru a fi în perfectă siguranță, președintele ar trebui să acționeze într-un fel de vid, să fie izolat de marele public în spatele unor bariere de netrecut. Ar călători în secret, ar apărea în public doar în spatele geamurilor blindate.“

O abordare mai realistă presupune compromisuri. Orice călătorie, orice contact cu publicul implică un risc calculat din partea președintelui și a celor răspunzători de protecția lui. Asemenea riscuri pot fi reduse dacă președintele recunoaște problema securității, are încredere în oamenii din Serviciul Secret, care sunt gata să-și dea viața pentru a-l apăra, și acceptă măsurile de securitate care i se recomandă. E de înțeles că mulți președinți au suportat cu greu măsurile de siguranță dictate de numeroși ani de experiență, pentru că acestea le reduc intimitatea și accesul la oamenii din țară.

Cu toate acestea, dacă președintele dorește să fie în siguranță, ar trebui să accepte procedurile și sfaturile care i se dau.“

J. Edgar Hoover, Director FBI

Prolog

WASHINGTON, D.C.

20 IANUARIE 1961

ORA 12.51

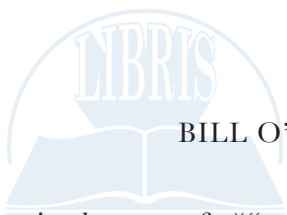
Omul care avea mai puțin de trei ani de trăit și-a pus mâna stângă pe Biblie.

Președintele Curții Supreme Earl Warren stă în picioare în fața lui, recitând jurământul președintelui în funcție.

– John Fitzgerald Kennedy, juri solemn...

– Eu, John Fitzgerald Kennedy, jur solemn, repetă noul președinte cu un accent tipic din Boston. Are privirea îndreptată spre judecătorul al cărui nume avea să fie într-o zi sinonim cu moartea lui Kennedy.

Noul președinte, născut într-o familie bogată, are un mod prețios de a vorbi, care pare să-l îndepărteze de alegători. Însă este un om entuziast și ușor de simpatizat. În timpul campaniei electorale glumise pe seama imensei averi a tatălui său, reducând cu umor și candoare discordia pe care o provoca acest subiect, astfel încât americanii de rând să-l creadă când avea să le promită că va crea o Americă mai bună și mai dreaptă. „Oamenii nevoiași din Virginia de Vest au auzit un bărbat din Boston spunându-le că are nevoie de ajutorul lor și i l-au dat. În lanurile de porumb din îndepărtata Nebraska, tăind aerul cu mâna dreaptă, ca de obicei, a explicat că America poate fi din nou «măreață», iar fermierii

BILL O'REILLY ȘI MARTIN DUGARD

știa la ce se referă”, a consemnat un jurnalist despre farmecul considerabil al lui Kennedy.

Dar nu toată lumea îl iubea pe JFK. A câștigat votul popular în defavoarea lui Nixon la o diferență foarte mică, luând doar 49% din total. Fermierii aceia din Nebraska poate au știut ce voia să spună Kennedy, dar 62% au votat pentru Nixon.

– Că îți vei exercita cu credință funcția de președinte al Statelor Unite.

– Că îmi voi exercita cu credință funcția de președinte al Statelor Unite...

Optzeci de milioane de americani urmăresc la televizor ceremonia de investire. Douăzeci de mii sunt prezenți la fața locului. Ninsese abundent în timpul nopții și un strat de zăpadă de douăzeci de centimetri căzuse peste Washington, D.C. Armata fusese nevoită să folosească aruncătoare de flăcări pentru a curăța străzile. Soarele strălucește acum pe clădirea Capitoliului, dar rafale de vânt tăios biciuiesc mulțimea. Spectatorii se înfășoară în saci de dormit, păături, pulovere groase sau paltoane – orice le ține de cald.

Dar lui John Kennedy nu-i pasă de frig. El chiar și-a scos paltonul. La 43 de ani, JFK emană îndrăzneală și vigoare. Faptul că nu poartă palton, joben, fular sau mănuși reprezintă un truc menit să întipărească în mintea oamenilor imaginea sa athletică. Este bine făcut și are un pic peste 1,80 metri, ochi verzi-cenușii, un zâmbet strălucitor și un bronz puternic, datorat recentei vacanțe petrecute la casa familiei sale din Palm Beach. Dar, deși JFK este imaginea sănătății, antecedentele sale medicale sunt îngrijorătoare. Kennedy primise deja în două rânduri ultima împărtășanie a Bisericii Romano-Catolice. Sănătatea avea să-i facă probleme și în anii următori.

– Și voi face, din toate puterile mele.

– Și voi face, din toate puterile mele...

În marea de demnitari și de prieteni din jurul lui, sunt trei oameni extrem de importanți pentru Kennedy. Drept în fața lui se află fratele lui mai mic, Bobby, o alegere ezitantă în funcția de procuror general. Președintele îi apreciază onestitatea de consilier mai mult decât priceperea în problemele juridice. Știe că Bobby îi va spune întotdeauna adevărul, indiferent cât de crud ar fi acesta.

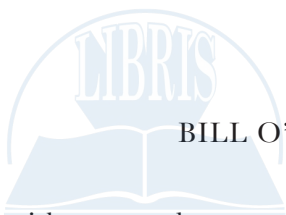
ASASINATUL LUI KENNEDY

În spatele președintelui stă noul vicepreședinte, Lyndon Johnson. Se poate spune, și Johnson chiar o crede, că președintele a câștigat alegerile datorită acestui texan înalt și dur. Fără Johnson ca vicepreședinte, poate Kennedy n-ar fi câștigat în Texas, stat cu 24 de electori, o adevărată comoră. Dar în acest fel, tandemul Kennedy–Johnson a câștigat în Texas la o diferență mică, de doar 46 000 de voturi – o ispravă care ar trebui repetată dacă președintele Kennedy vrea și al doilea mandat.

În cele din urmă, noul președinte își privește tânăra soție, aflată chiar în spatele judecătorului Warren, în stânga. Jackie strălucește în taiorul ei roz cu pălărie asortată. Buclele castanii-închise și gulerul de blană îi încadrează ovalul neregulat al feței. Ochii ei chihlimbarii scânteiază de entuziasm, fără nicio urmă de oboseală, deși nu se dusesse la culcare până la patru dimineața. Băutura curgea în valuri la petrecerile de dinainte de investitură, date de oameni ca Frank Sinatra și Joseph Kennedy, socrul ei. Jackie se întorsese la casa lor din Georgetown cu mult înainte ca aceste petreceri să se termine, dar soțul ei nu o însoțise. Când a apărut Jack acasă, puțin înainte de patru dimineața, și-a găsit nevasta perfect trează, căci era prea emoționată ca să poată adormi. În timp ce peste șoferii împotmoliți în zăpadă și focurile ațâțate la marginea străzilor din Washington continua să ningă, tânărul cuplu și-a început conversația matinală. El i-a povestit despre recepția dată de tatăl său și au discutat entuziaști despre ceremonia de investire. Avea să fie o zi minunată, căreia îi vor urma multe altele.

John F. Kennedy înțelege foarte bine că publicul o adoră pe Jackie. Chiar cu o seară înainte, când mulțimea strânsă pe străzile înzăpezite din Washington se uita după limuzina în care erau soții Kennedy, președintele ales ceruse să se aprindă lumina în mașină, pentru ca oamenii s-o poată vedea pe soția lui. Strălucirea, bunul-gust și frumusețea lui Jackie au vrăjit America. Vorbește fluent franceza și spaniola, fumează pe ascuns țigări cu filtru una după alta și preferă șampania cocteilurilor. Ca și soțul ei, Jackie are un zâmbet strălucitor, dar, spre deosebire de el, care e extravertit, ea este introvertită. Nu are prea mare încredere în străini.

În pofida imaginii ei radioase, Jackie Kennedy știe deja ce înseamnă suferința, căci primise lovituri dureroase în căsnicia ei de șapte ani. Avortase primul copil, iar al doilea, o fetiță, se născuse moartă. Dar se

BILL O'REILLY ȘI MARTIN DUGARD

și bucurase de nașterea a doi copii sănătoși, Caroline și John jr, și de ascensiunea fulminantă a ambițiosului ei soț, de la statura de politician oarecare în Massachusetts la cea de președinte al Statelor Unite.

Trecuse peste părțile triste ale vieții. Viitorul se anunță strălucitor și plin de oportunități. Mandatul prezidențial al lui Kennedy pare destinat să fie, după cum se spune într-o nouă piesă de succes cu care tocmai se deschisese Teatrul Majestic de pe Broadway, asemănător miticului Camelot, tărâm „mai încântător ca orice alt loc, pentru a adăsta fericire“.

- Păstrați, ocrotiți și apărați Constituția Statelor Unite.
- Păstrez, ocrotesc și apăr Constituția Statelor Unite...

Predecesorul lui Kennedy, Dwight Eisenhower, stă alături de Jackie. În spatele lui Kennedy sunt Lyndon Johnson, Richard Nixon și Harry Truman.

Normal, simpla prezență a unuia dintre acești demnitari la un eveniment sporea măsurile de securitate. Prezența tuturor la învestitură, stând atât de aproape unul de altul, este un coșmar pentru pază.

Serviciile Secrete se află în alertă maximă. Treaba lor e să-l apere pe președinte. Agentul de carieră și șeful acestui serviciu, comandantul U.E. Baughman, în vârstă de 55 de ani, deținea această funcție de pe vremea președintelui Truman. Crede că statura athletică a lui Kennedy și dorința lui de a face băi de mulțime vor fi o provocare nemaiîntâlnită până atunci în istoria Serviciului Secret. Firavul Baughman, cu tunsoarea lui soldățească, evacuase tribuna festivă aproape complet de trei ori în acea zi, din cauza grijilor pe care și le făcuse pentru siguranța președintelui. La un moment dat ieșise fum din pupitru în timpul probelor și se temuseră să nu se găsească o bombă acolo. Agenții s-au grăbit să verifice. S-a dovedit că fumul venea de la motorul mecanismului de ridicare și coborâre a pupitrului. Au rezolvat ușor problema, oprind pur și simplu mecanismul. Acum, agenții lui Baughman scrutau mulțimea, agitați de vasta audiență din apropiere. Un fanatic bine antrenat, având la el un pistol, putea să-l omoare pe noul președinte și să ucidă doi foști președinți și doi vicepreședinți cu doar cinci gloanțe bine țintite.

ASASINATUL LUI KENNEDY

Baughman e conștient și de alt fapt zdrobitor – din 1840, o dată la 20 de ani fiecare președinte ales a murit în funcție: Lincoln, Garfield, McKinley, Harding și Roosevelt. Însă niciun președinte nu fusese asasinat de aproape 60 de ani, mulțumită experienței Serviciului Secret. Chiar cu o lună în urmă, agenții dejaseră un atentat la viața lui Kennedy, pus la cale de un fost lucrător poștal supărat, care voia să-l arunce în aer cu dinamită. Cu toate acestea, pe Baughman îl obsedează o întrebare: va fi oare rupt lanțul morților de președinți sau Kennedy va fi următoarea verigă?

JFK râde de ideea că ar putea să moară în funcție. Doar pentru a arăta că nu crede în superstiții, noul președinte a hotărât să doarmă în Camera Lincoln în primele nopți petrecute la Casa Albă – fantoma lui Lincoln nu părea să-l îngrijoreze.

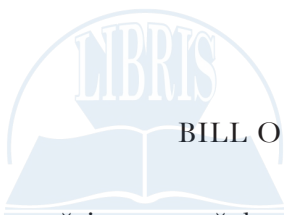
– Așa să vă ajute Dumnezeu.

– ... Așa să mă ajute Dumnezeu.

Odată jurământul terminat, Kennedy îi strânge mâna președintelui Curții Supreme, apoi pe a lui Johnson și a lui Nixon. În cele din urmă, ajunge față în față cu Eisenhower. Cei doi bărbați zâmbesc cordial, dar își aruncă priviri oțelite. Porecla condescendentă pe care i-a dat-o Eisenhower lui Kennedy este „Little Boy Blue“. Îl consideră un tinerel incapabil să guverneze și îl enervează faptul că un tip care fusese doar locotenent în Al Doilea Război Mondial preia președinția de la generalul care ordonase debarcarea în Normandia. În schimb, Kennedy îl vedea pe general ca pe un om prea puțin interesat să îndrepte lucrurile greșite din societatea americană – o prioritate maximă pentru JFK.

Kennedy este cel mai tânăr președinte al Statelor Unite ales vreodată. Eisenhower, cel mai bătrân. Din pricina diferenței mari de vârstă, ei reprezintă două generații de americani foarte diferite – și două viziuni foarte diferite asupra Americii. Peste o clipă, Kennedy va ține un discurs inaugural în care aceste diferențe vor fi mai clare ca oricând.

Al treizeci și cincilea președinte al Statelor Unite își retrace mâna din cea a lui Eisenhower. Se întoarce încet la stânga și se duce pe podium, purtând sigiliul prezidențial. Kennedy se uită pe discursul său, apoi își ridică ochii și privește lung miile de chipuri încremenite din fața lui, știind că oamenii își pierd răbdarea. Ceremonia a început târziu,

rugăciunea spusă de cardinalul Richard Cushing a fost extrem de lungă, poetul de 86 de ani Richard Frost era așa orbit de soare, că nu a fost în stare să citească versurile scrise pentru acea ocazie. Se pare că nimic nu a mers conform planului. Oamenii care înghețau își doreau ceva izbăvitor. Câteva cuvinte care să semnaleze o schimbare în politica inertă a Washingtonului. Cuvinte care aveau să vindece națiunea divizată de politica lui McCarthy, înspăimântată de Războiul Rece, dar luptând totuși împotriva segregăției rasiale și a discriminării.

Kennedy e istoric, cu un premiu Pulitzer primit pentru cartea sa *Profiles in Courage*. Cunoaște valoarea unui discurs inaugural magistral. Se gândea de luni întregi la ce avea să spună. Cu o seară înainte, când se aprinsese lumina în mașină, pentru ca publicul să o poată vedea pe Jackie, revăzuse discursul lui Jefferson la învestire – și, prin comparație, îl găsisese pe al său fără substanță. În această dimineață se trezise după doar patru ore de somn, iar apoi își revăzuse discursul de nenumărate ori.

Cuvintele sunau ca un psalm.

– Fie ca vorbele mele să zboare din acest timp și loc, la prieten și dușman deopotrivă, fie ca făclia să treacă la o nouă generație de americani – născuți în acest secol, căliți de război, disciplinați de o pace dură și amară, mândri de o străveche moștenire...

Aceasta nu este o cuvântare inaugurală obișnuită. E mai mult o promisiune. Zilele cele mai fericite ale Americii urmează să vină, spune Kennedy, dar numai dacă toți contribuie la aceasta.

– Nu vă întrebați ce face țara pentru voi, adaugă el, ridicând tonul poruncitor pentru a concluziona, ci ce puteți să faceți voi pentru țară.

Discursul va fi aclamat și va deveni de îndată un model. În mai puțin de 1400 de cuvinte, John Fitzgerald Kennedy își expune viziunea pentru națiune. Acum își pune deoparte discursul, știind că a sosit timpul să împlinească marea promisiune pe care a făcut-o poporului american. Trebuie să rezolve chestiunea legată de Cuba și de liderul ei prosovietic Fidel Castro. Trebuie să abordeze și problema din îndepărtatul Vietnam, unde un mic grup de consilieri militari americani luptă să aducă stabilitate într-o regiune zguduită mult timp de războaie. Iar acasă, puterea dobândită de Mafia și fragmentarea mișcării pentru drepturi civile sunt două situații critice care cer atenție imediată. Și, într-un plan mult mai personal, trebuie să intervină în neînțelegerea

ASASINATUL LUI KENNEDY

dintre procurorul general Bobby Kennedy și vicepreședintele Lyndon Johnson, care se disprețuiesc unul pe celălalt.

JFK privește cu atenție mulțimea de adoratori, știind că are multe de făcut.

Dar nu au venit toți cei care fuseseră invitați la învestire. Artiștilor celebri care fuseseră la petrecerile de noaptea trecută li se promisese locuri în primele rânduri la evenimentul crucial pentru istoria Americii, dar, din cauza frigului și a o sută de petreceri premergătoare investirii, care duraseră până la primele ore ale dimineții, cântărețul Frank Sinatra, actorul Peter Lawford și compozitorul Leonard Bernstein – precum și mulți alții – preferaseră să doarmă până târziu și apoi să se uite la televizor. „O să-l văd pe președinte la a doua investitură“, spuneau toți.

Dar nu avea să mai fie o a doua investitură. Căci John Fitzgerald Kennedy începuse lupta cu forțele răului.

La aproximativ 7 000 de kilometri distanță, în orașul sovietic Minsk, un american care nu votase cu John F. Kennedy era sătul până-n gât. Lee Harvey Oswald, fost trăgător de elită în Corpul de Pușcași Marini al SUA, se săturase de viața în comunism.

Oswald era dezertor. În 1959, la vârsta de 19 ani, fugarul cu o constituție firavă, simpatic și enigmatic a decis să părăsească SUA, convins că ideile sale socialiste vor fi apreciate în Uniunea Sovietică. Dar lucrurile nu au mers conform planului. Oswald sperase să se înscrie la Universitatea din Moscova, deși nu absolvise liceul. În loc de asta, guvernul sovietic îl trimisese la peste 600 de kilometri spre vest, la Minsk, unde muncea din greu într-o fabrică de produse electronice.

Lui Oswald îi plăcea să se mute dintr-un loc în altul, dar autoritățile sovietice i-au restricționat drastic dreptul la călătorie. Până acum dusesse o viață dezordonată și nomadă. Tatăl lui murise înainte să se nască el. Mama lui s-a recăsătorit și a divorțat după scurt timp. Marguerite Oswald avea puțini bani și s-a mutat frecvent cu micul Oswald, trecând prin Texas, New Orleans și New York. Când a renunțat la liceu și s-a înrolat în Corpul de Pușcași Marini, Oswald locuise la 22 de adrese și mersese